

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.718/2022/16.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2023. február 8. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

ítéletet:

Az előre kitervelten, különös kegyetlenséggel, több ember, valamint részben tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés bűntettének kísérlete miatt ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2022. szeptember 15. napján kihirdetett 12.B.2/2022/137. számú ítéletét megváltoztatja.

vádlott szabadságvesztés büntetését és közügyektől eltiltás mellékbüntetését egyaránt 10 (tíz) – 10 (tíz) évre súlyosítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék a 2022. szeptember 15. napján kihirdetett 12.B.2/2022/137. számú ítéletével vádlottat bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdése és (2) bekezdés d), f), i) pontjai alapján emberölés bűntettének kísérletében. Ezért 7 év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Kimondta, hogy a kiszabott szabadságvesztés büntetésből a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Beszámította a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt.

Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség a vádlott terhére, a cselekmény téves minősítése miatt, valamint a büntetés súlyosítása végett jelentett be fellebbezést. Az ügyészség fellebbezése indokolásában ugyanakkor kitért arra, hogy a vádlotti cselekmény jogi minősítése a büntető anyagi jogszabályoknak megfelel, így fellebbezését már csak a szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés súlyosítására tartotta fenn. A vádlott és védője kizárólag a büntetés enyhítése érdekében éltek jogorvoslattal. A vádlott 2022. szeptember 26-án kelt beadványában azt kérte, hogy a védője által enyhítésért bejelentett indítványt tekintse tárgytalannak az ügyészség.

[3] A vádlott az ítéltáblához több észrevételt terjesztett elő és tanuk vallomása kapcsán, a vádbeli tüzesetet megelőzően keletkezett áprilisi tüzesetekről, a tűzvizsgálati-, az igazságügyi vegyész- és informatikai szakértői véleményeket illetően, továbbá a telefonon történő bejelentést érintően. Észrevételei tartalmuk alapján a törvényszék bizonyíték értékelő tevékenységét támadják.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.278/2022/12. számú észrevételében az ítélet megváltoztatását indítványozta azzal, hogy az ítéltábla a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést a középértékhez közelebbi, hosszabb tartamban állapítsa meg, illetve a közügyektől eltiltást is súlyosítsa.

[5] Az ítéltábla a törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdésének második fordulata szerinti tanácsülésen bírálta felül.

[6] A büntetéskiszabást sérelmező ügyészségi fellebbezés alapos.

[7] Tekintettel arra, hogy a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján jelentették be (mértékes fellebbezés), a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését bírálta felül.

[8] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre, ha a vádlottat fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezésre [Be. 590. § (5) bekezdés a-c) pont, (5a) bekezdés]. Értelemszerűen szankciós fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontban foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból döntött a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben.

[9] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ugyanakkor a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította, mert a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése, konkrétan a (3) bekezdés a) pontja alapján jelentették be. A mértékes fellebbezésnél az első fokon megállapított tényállás rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes.

[10] A BED2019.B.20. döntés szerint azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság tényállásában írtakat elírás vagy számítási hiba esetén akkor is helyesbítheti, ha a korlátozott felülbírálatra tekintettel annak megalapozottságát nem vizsgálhatja, ez azonban érdemi változást nem eredményezhet [Be. 453. § (1) és (6) bekezdés, 583. § (3) bekezdés a) pont, 590. § (3) bekezdés]. A tényálláshoz kötöttség ugyan teljes, azonban a közhitelesség és valósághűség érdekében a nyilvánvaló leírási hibák módosítása nem mellőzhető.

[11] Az előbbiekből következőleg leírási hiba folytán az ítélet 4. oldalán a [16] bekezdésben a vádlott neve javítandó névre. Az adott tényállási hiba nem minősül megalapozatlansági oknak, a javítás szükséges volt, de érdemi változást nem eredményezett a tényállást érintően. A ténybeli revízió hiánya ugyanis a releváns tények módosítását kizárja.

[12] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék az eljárást a valóban lényeges perjogi szabályok megtartásával folytatta le, nem vétett sem abszolút, sem olyan súlyú relatív hibát, mely az érdemi felülbírálatot kizárná.

[13] A Be. 562. § (2) bekezdése kimondja, hogy ha a fellebbezés kizárólag a büntetésre irányul, a bíróság a bizonyítékok mérlegelését mellőzheti is. Jelen ügyben ugyanakkor a törvényszék részletesen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, melyet érintően megjegyzendő, hogy bírósági szakban tanú élt mentességi jogával, ellenben tett tanúvallomást. A [33] bekezdésből következőleg pedig az ellentétek feloldására elrendelt szembesítések nem vezettek eredményre.

[14] vádlott bűnösségének megállapítása törvényes, nem merült fel olyan körülmény, mely a felmentést vagy az eljárás megszüntetését indokolná, hiszen büntethetőségi akadály nem valósult meg.

[15] A vádlott cselekményének jogi minősítése kifogástalan [Be. 590. § (5) bekezdés c) pontja].

[16] A törvényszék helytállóan részletes indokolást adott a jogi minősítést érintően, ugyanis a Be. 562. § (2) bekezdésében foglaltak alapján, mely visszautal a Be. 561. § (3) bekezdésének e) pontjára az ítélet indokolását illetően, nem elegendő az alkalmazott jogszabályoknál a minősítés szerinti törvényhelyek megjelölése, hanem a bíróság által megállapított tényállást követően kell szerepelnie az elbírált cselekmény minősítésének jogi indokolással ellátva.

[17] Ezt támasztja alá a Kúria 61. BK vélemény 5. pontjában megfogalmazott azon elvárás is, hogy már az ügydöntő határozat kihirdetése során közérthetően meg kell magyarázni a minősítés lényegét, különös tekintettel a minősítő körülményekre és az irányadó büntetési tételekre.

[18] Az ítéltábla kiemeli - a magyar büntetőeljárásban is már hatályos részleges precedens jelleg okán -, hogy a közzétett eseti döntésekre hivatkozás indokolt, e döntések ugyanis az egységes bírói gyakorlat kialakítását, a vitás jogkérdésekben való eligazodást, és ebből következően a jogbiztonságot szolgálják (BH2020. 94., Kúria Bfv.I.486/2019.).

[19] Az Alaptörvény 25. cikkének (2) bekezdése rögzíti, hogy a rendes bírósági szervezet legfőbb szerve a Kúria, amely biztosítja a rendes bíróságok jogalkalmazásának egységét, a rendes bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. Tekintettel arra, hogy a jogegységi határozat a bíróságokra kötelező, így a jogszabály értelmezése során az semmiképpen nem hagyható figyelmen kívül (12/2001. (V. 14.) AB határozat, 42/2015. (XI.

14.) AB határozat). A jogi indokolás hiányos, ha nem ismerteti az adott jogkérdést érintő jogegységi határozatot, vagy a Kúria alkalmazható testületi állásfoglalásait.

[20] A Kúria 3/2013. számú Büntető jogegységi határozatának iránymutatása értelmében az elsőfokú bíróság az élet elleni cselekménynél a szándékosságot, annak formáját, valamint a minősítő körülményeket kifogástalanul vizsgálta. Mivel az emberölés büntetnének kísérleténél jelen ügyben a Btk. 160. § (2) bekezdésének g) pontja szerinti több ember életét veszélyeztetve minősítő körülmény nem merült fel, hiszen a tényállás alapján a házban tartózkodókon kívül a keletkezett tűz meg nem határozható, vagy nagyszámú személy életét és testi épségét közvetlenül nem fenyegette, előre fel nem becsülhető nagy értékű javak megsemmisülésének a lehetősége nem valósult meg {elsőfokú ítélet [21] bekezdés}, így a közveszélyokozás büntette kapcsán kialakult bírói gyakorlat részletezésétől el lehet tekinteni.

[21] A cselekmény minősítését és az alkalmazandó joghátrányokat érintően azonban ki kell térni a Btk. 2. §-ára figyelemmel arra, hogy az elkövetéskori anyagi jogi rendelkezések biztosították a kedvezőbb elbírálást az ügyben, így helytállóan döntött a törvényszék az elkövetéskori törvény alkalmazásáról.

[22] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket feltárta és részletesen elemezte.

[23] Szükséges azonban utalni arra, hogy a Kúria 56. BK véleménye alanyi oldalon II./4. pont utolsó bekezdésében kifejti: Az a körülmény, hogy az elkövető elmeműködésének valamely sajátossága a bűncselekmény elkövetését megkönnyíthette, a büntetés kiszabásánál általában enyhítő körülmény lehet. Az igazságügyi elmeorvos szakértői vélemény szerint azonban a vádlott személyiségzavara a cselekmény elkövetését nem segíthette elő, nem könnyíthette meg {elsőfokú ítélet [6] bekezdés}, így az erre utalás mellőzendő az enyhítő körülmények közül.

[24] Külön ki kell térni arra is, hogy a bűnösségi körülményeket egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál [Kúria 56. BK véleménye I. rész (7) bekezdése].

[25] A Btk. 80. § (2) bekezdése nem érinti a Btk. 80. § (1) bekezdésének a rendelkezését, vagyis a bíróságnak a büntetés törvényben írt keretein belül, az egyéniesítés követelményét alapul véve kell kiszabni a tetтарыыos büntetést; a középмértéktől eltérő büntetés kiszabását azonban csak akkor kell megindokolni, amennyiben az eltérés jelentős (BH2001. 354.).

[26] A Btk. 80. § (2) bekezdése kimondja, hogy határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középмértéke irányadó. A középмérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele.

[27] A Btk. 80. § (2) bekezdése a büntetőjogi szankciórendszer egyetlen elemére, a szabadságvesztésre – ezen belül is kizárólag a határozott ideig tartó szabadságvesztésre

vonatkozik, az adott büntetési nem konkrét mértékének megállapításához ír elő a jogalkalmazó számára kötelező jelleggel egy figyelembe veendő szempontot. Ebből már önmagában is az következik, hogy a hivatkozott rendelkezés nem érinti az általános büntetéskiszabási elveket és nem zárja ki azt, hogy a bíróság az irányadó egyedi ügyben felderített különös körülményeket a törvénynek és a bírói gyakorlatnak megfelelően, belátása szerint értékelje, mérlegelje (13/2002. (II. 20.) AB határozat III. 1. 3.).

[28] Az elsőfokú bíróság helyesen jelölte meg, hogy az adott bűncselekményre határozott idejű szabadságvesztés kiszabása esetén a büntetési tételkeretet, a középérték valóban 15 évben határozható meg. A törvényszék álláspontjával ellentétben az ítéltábla szerint a cselekmény elkövetése, valamint annak elbírálása közötti két évet kisebb mértékben meghaladó időmúlás, illetve a cselekmény kísérleti szakban maradása sem ellensúlyozzák a súlyosító körülmények nagyobb nyomatékát és emiatt nem indokolt enyhítő szakasz alkalmazásával büntetést kiszabni a vádlottal szemben az általános és egyéni megelőzés elvét is szem előtt tartva. Az élet elleni cselekmény többszörös minősültsége már önmagában kimagasló tárgyi súlyú bűncselekményt takar, melynek elkövetője akár életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető.

[29] Az ítéltábla arra a meggyőződésre jutott, hogy a vádlottal szemben körülmények között járt el a törvényszék akkor, amikor határozott idejű, középérték alatti szabadságvesztés büntetés kiszabására látott lehetőséget, de annak a törvényi büntetési tételkeret alsó határa alatti meghatározása enyhítő szakasz alkalmazásával eltúlzottan enyhe mértékű büntetéskiszabást eredményezett. A másodfokú bíróság a Be. 606. § (4) bekezdésében rögzítetteket is figyelembe vette, amikor a vádlott szabadságvesztés büntetését a büntetési tételkeret alsó határa alá súlyosította, még mindig a középérték alatti szabadságvesztés kiszabásával. A középérték alatti büntetéskiszabást az időmúlás és a kísérleti szak indokolták. Az ítéltábla egyúttal a mellékbüntetés súlyosítását is szükségesnek tartotta.

[30] Az ítélet egyéb rendelkezései törvényesek.

[31] A bűnjelenél a vádlott észrevétele folytán az ítéltábla kiemeli, hogy az informatikai szakértő nem telefon adatainak elemzésével terjesztette elő szakvéleményét, hanem az iratokból ismert Facebook adatok (belépési azonosító és jelszó) felhasználásával vizsgálta a Messenger közösségi üzenetküldő alkalmazással történt vádlotti kommunikációt.

[32] A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a szükséges részben a Be.606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

[33] Az előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztés büntetésbe történő további beszámításáról az ítéltábla a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdései alapján döntött.

Debrecen, 2023. február 8.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva sk. előadó bíró, Dr. Toma Attila sk. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 12.B.2/2022/137. sz. ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.II.718/2022/16. számú másodfokú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerős.

Debrecen, 2023. február 8.

Dr. Elek Balázs sk.
tanácselnök